

Referensförsök mot svampsjukdomar i höstvet

Göran Gustafsson, Växtskyddscentralen, Linköping

Svampbehandlingarna i årets referensförsök i höstvet gav endast små merskördar och var i allmänhet inte lönsamma. Orsaken var den torra våren och försommaren som effektivt stoppade upp angreppsutvecklingen. Årets resultat står i skarp kontrast till fjolåret då merskördarna i vissa fall översteg 2000 kg/ha. Skillnaden mellan olika år visar tydligt behovet av att försöka behovsanpassa bekämpningen.

Syftet med referensförsöken är att belysa lönsamheten av olika bekämpningar, varvid även hänsyn tas till eventuell kvalitetspåverkan av behandlingen. Ledet med Proline i blandning med en strobilurin (Acanto) speglar den mest vanliga bekämpningen i praktiken. Två andra led visar effekten av att halvera Proline-dosen och sedan komplettera med Tilt Top resp. Sportak. I ytterligare ett annat led kan engångsbehandling jämföras med delad Proline-behandling. I Svea-området fanns dessutom ett led med Topsin mot stråknäckare. Totalt fanns det 8 st referensförsök, men ett försök i Svea-området blev felsprutat så det redovisas inte.

Svaga angrepp i hela Mellansverige

Tidigt under våren gick det lätt att hitta angrepp av svartpricksjuka (*Septoria tritici*) på de äldre bladen. Det torra vädret under vår och försommar stoppade dock effektivt upp angreppsutvecklingen, vilket resulterade i mycket svaga angrepp i hela Mellansverige. Vetets bladfläcksjuka (*DTR*) gick knappast inte att hitta i Götaland, däremot fanns det enstaka fält med angrepp i området norr om Mälaren. Även angreppen av mjöldagg och rost var svaga och saknade betydelse. Sam-

manfattningsvis var angreppen i höstvet de svagaste sedan torråret 1992. Bekämpningarna resulterade i små merskördar och var i de flesta fall inte lönsamma. Skördenivåerna var mycket höga i flertalet försök, men tyvärr orsakade regnen i augusti problem med kvaliteten.

Merskördarna framgår av tabell 1. Signifikanta merskördar erhöles endast i försöket på Forstena. Den högsta merskörd, 570 kg/ha, gav blandningen med Proline, Sportak och Acanto. I övriga försök var merskördarna små och osäkra. De genomsnittliga merskördarna för 7 försök hamnade mellan 0 och 200 kg/ha. Behandlingarna ökade tusenkornvikten med ca 0,5 g, däremot påverkades inte rymdvikten och inte heller protein- och stärkelsehalten. Ett par behandlingar i försöket på Forstena gav ett visst ekonomiskt netto om man räknar på ett vetepris på ca 1,50 eller mer. Övriga behandlingar var inte lönsamma i årets referensförsök.

Årets resultat står i skarp kontrast till fjolåret då merskördarna i vissa fall översteg 2000 kg/ha. Skillnaden mellan olika år visar tydligt behovet av att försöka behovsanpassa bekämpningen. För att lyckas med detta är det framför allt nederbörden före och vid axgång, samt sortvalet som har stor betydelse för att avgöra bekämpningsbehovet mot svartpricksjuka. Hög nederbörd i kombination med en känslig sort (t ex Gnejs och Harnesk) innebär risk för angrepp. Hög nederbörd i kombination med höstvet som förfrukt och reducerad jordbearbetning ökar risken för vetets bladfläcksjuka.

Tabell 1. Bekämpning av svampsjukdomar i höstvete 2008, FiV, Svea och ÖSF. L.15-1041. Skörd, kg/ha

Behandl.	Dos kg./ha	Forstena V	Ruta kvarn V	Brunnby Västerås	Haga Enköping	Sörby Kvicksund	Klosterg. V kloster	Granhammar Vintrosa	Medeltal
Obehandlat		7 770	7 690	8 370	8 880	6 710	8 950	11 000	8 480 a
Proline + Acanto	0,4+0,25	+200	+80	-10	+70	-210	+10	-80	+10 a
Proline + Sportak+	0,2+0,5+								
Acanto	0,25	+570	+120	+140	+240	-100	0	+290	+180 a
Proline + Tilt Top+	0,2+0,5+								
Acanto	0,25	+260	+100	+20	+70	-390	-110	-60	-10 a
Proline och	0,2 och								
Proline + Acanto	0,2+0,25	+450	+90	+410	+320	0	+90	+40	+200 a
Topsin	0,5			+200	+350				
LSD		320	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	120
CV %		2,6	3,2	4,4	4,0	3,6	1,4	2,5	1,3
PROB		0,0192	0,9601	0,6652	0,6514	0,1996	0,3203	0,3972	0,0016
Förfrukt		höstvete	höstraps	korn	vårtraps	havre	höstraps	vårtraps	
Sort		Olivin	Olivin	Olivin	Kranich	Olivin	Olivin	Olivin	
Angrepp av Septoria på blad 2 vid									
DC 77-87 i obeh. led		2%	0	1%	0	9%	<1%	2%	
Område		FiV	FiV	Svea	Svea	ÖSF	ÖSF	ÖSF	
Lån		"R"	"R"	U	C	D	E	T	